

AVFALLSPLAN FÖR SÖDERTÄLJE KOMMUN

VERSION: 2004-03-19

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING	3
1.1	Syfte	3
1.2	Bakgrund.....	3
2.	SÖDERTÄLJE KOMMUN	4
2.1	Kommunen och dess befolkning.....	4
2.2	Näringsliv	4
2.3	Utveckling.....	4
3.	OMVÄRLDSANALYS.....	5
3.1.	Avfallsplaneringen inom EU	5
3.2	Nationella mål	5
3.3	Regionala mål.....	6
3.4	Lokala mål.....	6
4.	SÖDERTÄLJES AVFALLSHANTERING.....	7
4.1	Inledning.....	7
4.2	Ekonomi.....	7
4.3	Information	7
4.4	Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall	8
4.5	Farligt avfall.....	10
4.6	Batterier.....	11
4.7	Elektronik och elektriska produkter	12
4.8	Kyl- och frysskåp.....	12
4.9	Park- och trädgårdsavfall.....	13
4.10	Bygg- och rivningsavfall.....	14
4.11	Avfall från energiutvinning	14
4.12	Avfall från kommunalt avloppsvatten, slam samt latrin	15
4.13	Branschspecifikt industriavfall	16
4.14	Icke branschspecifikt industriavfall	17
6.	AVFALLS OCH DEPONIANLÄGGNINGAR.....	18
7.	AVSLUTADE AVFALLSUPPLAG	19

Bilaga 1	Agenda 21 mål
Bilaga 2	Beskrivning av Telge Återvinning
Bilaga 3	Översiktsbild av den biologiska behandlingen
Bilaga 4	Återvinningsstationer

1. INLEDNING

1.1 Syfte

Det främsta syftet med en avfallsplan är att anpassa kommunens strategi för avfallshantering till de nya förhållanden som råder inom avfallsområdet. Denna avfallsplan är framtagen i enlighet med miljöbalkens 15:e kapitel som säger att samtliga kommuner i Sverige skall upprätta en avfallsplan. Till denna avfallsplan hör även en renhållningsordning som innehåller kommunens föreskrifter om avfallshantering.

1.2 Bakgrund

Avfallsplanen är ett viktigt hjälpmedel för att kunna hantera det uppkomna avfallet på ett effektivt och miljömässigt sätt.

Den lokala avfallshanteringen styrs av ett antal lagar och förordningar som inryms under ”miljöbalken” samt den ”lokala renhållningsordningen”. Mer information kring lokala renhållningsordningen finns på Södertälje kommuns hemsida (sodertalje.se). Information om Miljöbalken finns hos Naturvårdsverket (www.naturvardsverket.se).

Ansvarsfördelningen för avfallshanteringen har ändrats under 1990-talet. Ansvarsfördelningen för avfallshanteringen läggs fast i miljöbalken och dess underliggande förordningar. Den största förändringen var att producentansvaret infördes 1994.

Alla (privatpersoner, kommuner, industri, näringsliv) som hanterar avfall ska hantera avfall så att det inte uppkommer olägenheter ur hälsoskydds- och miljövårdssynpunkt. Miljöbalkens inledande kapitel anger ett antal s k allmänna försiktighetsregler.

Kommunen är ansvarig för att hushållsavfall forslas till en behandlingsanläggning samt att behandlingskapacitet finns att tillgå. Vidare har kommunen ett planeringsansvar för allt avfall som uppkommer inom kommunen.

Producenter är skyldiga att samla in, omhänderta och informera om det avfall för vilka de ålagts ansvar enligt olika förordningar om producentansvar. Tillsynsansvarig för att detta efterlevs är Naturvårdsverket (nationellt), Länsstyrelsen (regionalt) och miljökontoret (lokalt).

Producentansvar introducerades i Sverige 1994. Renhållningslagen ändrades och tre separata förordningar om producentansvar infördes för förpackningar, returpapper och däck. 1998 infördes producentansvar för bilar. Arbetet med att införa producentansvar fortsätter nu med andra varugrupper. Den senaste är Elkretsen som handhar elektriska och elektroniska produkter. Producenten skall se till att materialen och komponenterna i första hand återanvänds, om detta är miljömässigt motiverat. I andra hand gäller att materialåtervinning har företräde framför energiutvinning.

2. SÖDERTÄLJE KOMMUN

2.1 Kommunen och dess befolkning

Södertälje kommun hade den 31 december 2002 79 613 invånare. Södertälje består av en yta om ca 699 km² varav 505 km² är landareal och 194 km² vattenområde. Utöver tätorten Södertälje består kommunen även av glesbygd med spridd permanentbebyggelse och ett större antal fritidshusområden.

2.2 Näringsliv

För närvarande är mälardalsregionen inne i ett mycket dynamiskt skede. Det är en stark tillväxt i näringslivet och många nya företag etablerar sig inom kommunen. Den positiva spiralen skapar i sin tur en rad nya arbetstillfällen och satsningar från kommunen. Exempelvis har kommunen ökat antalet högskoleplatser. Totalt finns det i Södertälje drygt 2 900 företag, störst är AstraZeneca med 7 000 anställda och Scania med 5 700 anställda. Även Södertälje kommun och landstinget är stora arbetsgivare och sysselsätter tillsammans ca 6 500 personer. Därutöver finns det ca 20 medelstora företag.

Majoriteten drygt 1 000 företag finns inom branscherna detalj- och partihandel samt restaurangrörelser. Ungefär 600 företag finns inom bygg, anläggning, transport och kommunikation. Inom konsult och uppdragsverksamhet finns ca 450 företag.

2.3 Utveckling

Ett av de mål kommunen har definierat - inom ramen för Agenda 21 - är att Södertälje skall bli känt för sin miljöprofilerade näringslivsutveckling. Det innebär bland annat att kommunen vid upphandlingar av varor och tjänster, nyetableringar, företagsexpansioner, kommer att ställa större miljökrav på leverantörer och partners. Kommunen med sina dotterbolag skall i denna vision verka för att vara goda föredömen.

3. Omvärldsanalys

3.1. Avfallsplaneringen inom EU

Enligt EU:s ramdirektiv om avfall skall medlemsländerna ha en avfallsplanering.

Den kommunala avfallsplaneringen i Sverige uppfyller EU:s krav och presenteras enligt EU:s modell:

- förebygga uppkomst av avfall
- återanvända samt återvinna
- energiåtervinna
- deponera

3.2 Nationella mål

De övergripande målen som gäller idag är att:

- Avfallets innehåll av hälso- och miljöfarliga ämnen skall minimeras främst genom åtgärder i produktionsledet.
- Avfallets mängd skall minimeras genom åtgärder i både produktions- och konsumtionsledet.
- Avfall som uppkommer skall återanvändas eller återvinnas i största möjliga utsträckning.
- Allt avfall till förbränning eller deponering skall vara sorterat.
- Utformningen av framtidens avfallshantering skall inte bindas vid en enda teknisk lösning.
- Deponerade mängder avfall skall minska med 70 % från 1994 till år 2005.

Dessutom har riksdagen tagit betänkandet ”**Ett samhälle med giftfria och resurssnåla kretslopp**”. I detta betänkande föreslår regeringen mål, strategier och åtgärder för att få ett samhälle med giftfria och resurssnåla kretslopp. Avfall är både en resurs och ett miljöproblem, en resurs som ska användas och ett miljöproblem som ska minimeras. Konsumenterna är en viktig målgrupp i avfallspolitiken, och regeringen vill göra det enklare för alla att sortera sitt avfall, särskilt det farliga avfallet. Återvinningen av förpackningar och annat avfall är en bra princip som ska utvecklas, i linje med Sveriges och EU:s avfallspolicy. Avfallsmängden ska minska och dess farlighet ska förebyggas. Avfallshanteringen ska inte ses bara som en resursfråga och ett miljöproblem, utan också som infrastruktur.

3.3 Regionala mål

Länsstyrelsen i Stockholms Län, Stockholms Läns Landsting och Kommunförbundet Stockholms Län har i *miljövårdsprogram 2000 Stockholms Län* presenterad regionala mål inom avfallsområdet:

- Minst 60% av slammet från länets avloppsreningsverk återförs till jordbruket år 2002. Ur sådant avloppsslam och sådana askor som av olika anledningar inte kan spridas på jordbruks- eller skogsmark tillvaratas fosfor.
- Allt nedbrytbart avfall, som inom ramen för tekniska och ekonomiska förutsättningar kan källsorteras och samlas in separat och som har sådana egenskaper att slutprodukten kan användas i jordbruket eller som anläggningsjord, bör behandlas genom rötning och eller kompostering.
- Deponering av utsorterad, brännbart avfall har upphört år 2002.
- Mängden industri- och byggavfall till deponering minskar med 50% till år 2000 (målet uppfyllt) och 70% till år 2005 räknat från 1994.
- Ur det organiska avfallet som inte kan nyttiggöras genom återanvändning, materialåtervinning eller biologisk behandling utvinns energi.
- Kasserade kyl- och frysskåp ska omhändertas i godkänd anläggning för återvinning av CFC (freon).
- El-Kretsen tar hand om uppkommet elektroniskt och elektriskt avfall.

3.4 Lokala mål

Södertälje kommun antog i kommunfullmäktige den 26 maj 1997 ett antal Agenda 21-mål. Nya Agenda 21 mål kommer att beslutas under våren 2004, se bilaga 1 - utdrag ur föreslagna Agenda 21 mål vad gäller avfallsområdet.

4. SÖDERTÄLJES AVFALLSHANTERING

4.1 Inledning

Insamling och transport av hushållens avfall inom Södertälje kommun sköts av Telge Återvinning AB. Telge Återvinning svarar för hämtning samt omhändertagande av hushållsavfall, och därmed jämförbart avfall. Telge Återvinning är också entreprenör åt Förpackningsinsamlingen och Elkretsen. Närmare beskrivning av Telge Återvinning se bilaga 2.

4.2 Ekonomi

Den kommunala avfallshanteringen finansieras helt och hållet genom hushållskundernas avgifter som bestäms utifrån en av kommunfullmäktige antagen taxa. Den största delen av taxan utgörs av ersättning för hämtning, transport, sortering och behandling av avfallet. Taxan skall även täcka kostnader för insamling, deponering och behandling av grovavfall, kyl- och frysskåp och farligt avfall. Även drift och underhåll av återvinningscentraler och deponier skall täckas av hushållstaxan. Sådant hushållsavfall som inte täcks av taxan är t ex oljepanna, oljetank, stora mängder asbest från t ex husrivning.

Från och med den 1 januari 2000 har kostnaden för deponering ökat på grund av att en deponiskatt införts på, i dagsläget, 370 kr/ton. Incitamentet med avfallsskatten är att minska den totala deponeringsmängden samt att behandla avfall utifrån miljö- och naturresursperspektiv.

4.3 Information

Mål med informationsarbetet är:

- Avfallsplanen skall göras känd för kommunens invånare, företagare, skolor, institutioner m. m.
- Information skall kontinuerligt ske genom kommunens hemsida, kommunblad och Telge Återvinnings hemsida.
- Kommunens skolor skall få särskild information om miljö- och avfallsfrågorna samt beredas möjlighet till studiebesök på Telge Återvinning.
- Kommunen skall minst en gång per år redovisa sammanställning och statistik över avfallsmängder samt hur miljömålen uppnås.
- Telge Återvinning skall skapa positiva attityder kring avfall och återvinningsfrågor.

Telge Återvinning AB ansvarar för att informera kommuninvånare och företag kring vad som gäller enligt gällande lagar och förordningar. Informationsarbetet skall bestå av att informera och motivera varför kommunen valt ett visst system, varför invånarna skall sortera sitt avfall, vilka fördelar som finns och hur man gör. Telge Återvinning AB skall återföra information till styrelsen om vilka resultat som uppnåtts i det gemensamma miljöarbetet.

En rad olika informationskanaler kan användas t.ex. kommunens marknadsplatser, besök på skolor samt guidade visningar på Tveta Återvinningsanläggning. Information kan även ske i samverkan med näringslivet på olika träffar. I och med att kommunens och Telge Återvinnings hemsidor skall användas i informationsarbetet, innebär det att kommuninvånarna alltid kan få tag på aktuell information.

Telge Återvinning arbetar med riktad information till hushållen för att bli hjälpta och stödjas i sin källsortering. Liknande material finns även för verksamheter. Informationsmaterial finns även kring den forsknings- och utvecklingsverksamhet som bedrivs med syfte att

återvinna/återanvända istället för att deponera avfall. Samtliga informationsmaterial kan tas hem från www.telgeatervinning.se eller beställas via Telge Återvinnings kundservice.

Nära samarbete pågår med t ex Agenda 21, centrumgruppen, fastighetsägare, villaföreningar, bostadsrättsföreningar för att få avfallsfrågan i ett större sammanhang. Markandsundersökningar genomförs för att få input på vad företaget behöver informera kring samt se förbättringspotential.

Telge Återvinning arbetar aktivt med att ta fram återvinningsplaner till verksamheter. Återvinningsplanen är en kundanpassad lösning på avfallshanteringen i aktuell verksamhet. Målsättningen med planen är att minska mängden osorterat avfall till Tveta Återvinningsanläggning samt försöka skapa en bättre ekonomi för kunden.

4.4 Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

Kommunen har monopol på hämtning och behandling av hushållsavfall. Hushållsavfall kan definieras som avfall som uppkommer som en direkt följd av att människor, oavsett ändamål eller verksamhet, uppehåller sig inom en lokal eller anläggning.

Till gruppen räknas avfall från olika slag av mänsklig livsföring t ex:

- Sopor, köksavfall och mindre skrymmande trädgårdsavfall
- Grovavfall samt grövre trädgårdsavfall

Insamling/transport

Insamling och transport av hushållsavfall från hushåll och verksamheter sköts av Telge Återvinning. Grovsopor körs av kommuninnevånarna själva till någon av de två återvinningscentralerna alternativt genom beställd hämtning.

Behandling

Från och med 2001 källsorteras (källsortering innebär att avfallet sorteras, i olika fraktioner, där avfallet uppkommer) och återvinns hushållsavfallet, ambitionen är att även företag skall sortera sitt avfall. Telge Återvinning har en optisk sorteringsanläggning med efterföljande behandling av matavfall och restavfall. Varje hushåll sorterar matavfallet i gröna påsar som tillsammans med övriga påsar fraktas i sopbil till Tveta Återvinningsanläggning. Vid ankomst till Tveta Återvinningsanläggning separeras de gröna påsarna från de övriga påsarna. En överskådlig bild visar processen, se [bilaga 3](#).

Gröna påsarna behandlas genom att rötas och komposteras. Avsikten är att få gas och en jordprodukt. Restpåsarna behandlas genom att de rötas i en biocell. Detta material kan efter rötningen användas som sluttäckningsmaterial alternativt energiutvinning. Ur bägge dessa fraktioner utvinns gas. Dessutom utvinns gas ur den gamla hushållsdeponin. Denna gas används sedan för fjärrvärmeproduktion i Järna. Framtida behandlingsteknik kommer väljas utifrån bästa möjliga teknik för miljön och syfta till återanvändning/återvinning och/eller energiutvinning.

Återvinningsstationer

I Södertälje kommun finns ca 50 obemannade stationer där hushållen kan lämna sina förpackningar, se [bilaga 4](#). Målet är att ha en station per 1 200 invånare vilket motsvarar ca 60 stationer i Södertälje kommun. Förpackningar som hushållen kan sortera är: pappersförpackningar, glasförpackningar färgade/ofärgade, metallförpackningar, mjukplastförpackningar, hårdplastförpackningar. Dessutom tidningar och små batterier.

Återvinningscentraler

Södertälje kommun har två bemannade återvinningscentraler, en vid Tveta Återvinningsanläggning och en vid Moraberg, Returen, där hushållen bl a kan lämna sitt sorterade grovavfall kostnadsfritt. Avgiften ingår i hushållstaxan. Som grovavfall räknas bland annat trädgårdsavfall, cyklar, möbler. Dessutom kan hushållen lämna kläder, elektronik.

Förpackningar

Det finns en mängd olika förpackningar som lyder under producentansvar. För var och en av dem finns det beskrivet i lagen hur mycket som ska återvinnas eller återanvändas. Framtida nationella mål för återvinning eller materialutnyttjande är:

Slag av förpackningsavfall	Återvinning i viktprocent
Förpackningar av aluminium, dock inte dryckesförpackningar	70 %
Förpackningar av papp, papper och kartong	70 %, minst 40 % materialutnyttjande
Förpackningar av wellpapp	65 %
Förpackningar av plast, ej PET flaskor för konsumtionsfärdig dryck	70 %, minst 30 % materialutnyttjande
Förpackningar av stål/plåt	70 %
Förpackningar av glas	70 %
Dryckesförpackningar av aluminium	90 %
Dryckesflaskor av PET	90 %
Förpackningar av trä	70 % minst 15 % materialutnyttjande

Telge Återvinning arbetar aktivt bl a vid säljtillfällen att informera om EU's avfallshierarki dvs återanvända, återvinna, energiutvinna och sist deponera. Här diskuteras vilka åtgärder kunden kan göra för att förhindra att förpackningar uppstår eller att främja återanvändandet av förpackningen.

Mängd

Mängden hushållsavfall för Södertälje uppgick 2003, till ca 17 780 ton. Ca 3 500 av detta var utsorterat organiskt avfall. Totala mängden hushållsavfall motsvarar ca 230 kg per invånare.

Mängden grovavfall var under 2003 ca 5 066 ton.

Mängder från återvinningsstationer under 2003

- Tidningar 3208 ton
- Pappersförpackningar och wellpapp 810 ton
- Glas 991 ton
- Mjukplast 71 ton
- Hårdplast 71 ton
- Metallförpackningar 63 ton

4.4.1 Mål och åtgärder för hushållsavfall

Mål

Öka andelen rätt avfall i gröna påsen respektive restpåsen.

Sätt att mäta

Årliga plockanalyser på gröna påsen (% avfall som är rätt). Dessutom plockanalyser på restpåsen (% avfall som är rätt). (År 2003 88% rätt i gröna påsen samt 30% rätt i restpåsen)

Åtgärd

Informera hushållen och verksamheter om källsortering.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning

4.5 Farligt avfall

Farligt avfall (farligt avfall utgörs av sådant avfall som finns upptaget i bilaga 2 till avfallsförordningen 2001:1063) är en av de allra viktigaste avfallskategorierna i avfallsplaneringen eftersom det innehåller ämnen som är skadliga både för människan och miljön. *Det är viktigt att det farliga avfallet sorteras ut ur övrigt avfall och att det omhändertas på rätt sätt för att förhindra att dessa ämnen sprids i naturen.*

Hushållens farliga avfall

Hushållen är skyldiga att sortera ut farligt avfall och hålla det skilt från övrigt avfall enligt 21§ i avfallsförordningen. Farligt avfall från hushåll kan antingen lämnas till miljöbilen eller till någon av de två bemannade återvinningscentralerna.

Det farliga avfallet transporteras till anläggning som har tillstånd att behandla avfallet.

Företagens farliga avfall

Varje företag har en skyldighet att tillse att företagets farliga avfall tas om hand på ett korrekt sätt. Detta regleras i miljöbalken och i Avfallsförordningen och gäller oavsett storlek på företaget. Företagen ska beställa hämtning av utbildad entreprenör som har tillstånd från länsstyrelsen.

Behandling

Det farliga avfallet mellanlagras på Tveta Återvinningsanläggning alternativt transporteras direkt till anläggning med tillstånd att behandla.

4.5.1 Mål och åtgärder för farligt avfall

Mål

Öka mängden utsorterat farligt avfall från hushåll och verksamheter.

Sätt att mäta

Antal ton mottaget farligt avfall. (År 2003 mottogs 21 ton farligt avfall)

Åtgärd

Information om vad som är farligt avfall och var det kan lämnas.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning

4.6 Batterier

Förordningen om batterier innebär att kommunerna är ansvariga för att samla in alla batterier som väger upp till tre kilo. Varor med inbyggda miljöfarliga batterier kan lämnas till kommunens återvinningscentraler eller direkt till återförsäljaren. I Södertälje kommun består insamlingssystemet av batteriholkar som finns utplacerade vid bl a återvinningsstationerna. Batterier kan även lämnas vid de två återvinningscentralerna samt till Miljöbilen.

Vad gäller bilbatterier har butiker som säljer sådana en skyldighet att ta emot uttjänta bilbatterier. Bilbatterier kan även lämnas till någon av återvinningscentralerna.

De insamlade batterierna från Södertälje mellanlagras på Tvetå Återvinningsanläggning för vidare transport till anläggning som har tillstånd att behandla avfallet.

Mängd

8 ton småbatterier och 57 ton bilbatterier hanterades av Telge Återvinning 2003.

4.6.1 Mål och åtgärder för batterier

Mål

Öka andelen utsorterade batterier (små och bilbatterier).

Sätt att mäta

Mottagna antal ton småbatterier och antal ton bilbatterier (År 2003 8 ton småbatterier och 57 ton bilbatterier)

Åtgärd

Informera hushållen och verksamheterna om skyldigheten att sortera ut batterier och var de kan lämna in sina batterier.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning

4.7 Elektronik och elektriska produkter

Inom elektronik och elektriska produkter gäller producentansvar (elektriska och elektroniska produkter utgörs av sådant avfall som finns upptaget i förordning 2000:208). Detta handhas för närvarande av Elkretsen som har ett rikstäckande system för insamling och återvinning av uttjänta elektriska och elektroniska produkter. Elkretsen AB är ett servicebolag som tillsammans med kommunerna organiserar producentansvaret åt tillverkare, importörer och återförsäljare av elektriska och elektroniska produkter. Södertälje kommun har genom Telge Återvinning avtal med elkretsen.

Insamling/transport

Hushållen och företag (företag från 1/7-2003) kan lämna sin elektronik på någon av de två återvinningscentralerna. Företag kan dessutom lämna sin elektronik på Sanera.

Behandling

Elektroniken skickas till anläggning med tillstånd att demontera och återvinna olika komponenter.

Mängd

12 ton elektronik kom till Tveta Återvinningsanläggning 2003.

4.7.1 Mål och åtgärder för elektronik

Mål

Öka utsorteringen av elektronik hos hushållen och verksamheter.

Sätt att mäta:

Mottagna antal utsorterade ton elektronikskrot (År 2003 mottogs 434 ton utsorterade ton elektronik)

Åtgärd

Informera hushållen och verksamheterna om skyldigheten att sortera ut elektronik och var de kan lämna in elektronik.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning

4.8 Kyl- och frysskåp

Transport

Kasserade kyl- och frysskåp från hushållen körs av kommuninvånarna själva till någon av de två återvinningscentralerna. Dessutom kan hushållskunder, mot särskild avgift, beställa hämtning av kyl- och frysskåp. Verksamheter kan köra kyl- och frysskåp själva alternativt mot särskild avgift, beställa hämtning.

Behandling

Kyl- och frysskåp levereras till Tveta Återvinningsanläggning för vidare transport och behandling vid godkänd behandlingsanläggning för omhändertagande av bl. a CFC (freon).

Mängd

290 ton kyl- och frysskåp kom till Tveta Återvinningsanläggning 2003.

4.8.1 Mål och åtgärder för kyl- och frysskåp

Mål

Öka utsorteringen av kyl- och frysskåp hos hushållen och verksamheter samt förhindra att läckage av freon sker.

Sätt att mäta

Mottagna antal ton kyl- och frysskåp. (År 2003 mottogs 290 ton kyl- och frysskåp)

Åtgärd

Informera hushållen och verksamheterna om skyldigheten att sortera ut kyl- och frysskåp och var de kan lämna in dessa.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning

4.9 Park- och trädgårdsavfall

Park och trädgårdsavfall omfattar avfall från park- och större trädgårdsanläggningar. Kommunen förordar egen kompostering om det är möjligt, alternativt lämnas materialet till Tvetå Återvinningsanläggning.

Insamling och transport sker genom budning eller att kunderna själva transporterar detta till Tvetå Återvinningsanläggning.

Behandling sker genom biologisk behandling eller energiutvinning.

Mängder

2003 behandlades allt trädgårdsavfall (2 895 ton) på Tvetå Återvinningsanläggning.

4.9.1 Mål och åtgärder för park- och trädgårdsavfall

Mål

Allt mottaget park- och trädgårdsavfall skall återvinnas/energiutvinnas.

Sätt att mäta

Antal mottagna och behandlade ton trädgårdsavfall. (2003 behandlades 2 965 ton park- och trädgårdsavfall)

Åtgärd

Behandlas via biologisk behandling alternativt energiutvinning.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning.

4.10 Bygg- och rivningsavfall

Avfall från nyproduktion, dvs husbyggnads- och anläggningsverksamhet, avfall från rivnings- och ROT-verksamhet samt jord- och schaktmassor.

Transport och insamling sker i stor utsträckning av privata entreprenörer, Telge Återvinning eller av kunderna själva till Tveta Återvinningsanläggning.

Behandling sker genom sortering sedan återvinning eller energiutvinning.

Mängder

30 566 ton bygg och rivningsavfall kom till Tveta Återvinningsanläggning 2003.

4.10.1 Mål och åtgärder för bygg- och rivningsavfall

Mål

Bibehålla utsorteringen av bygg och rivningsavfall på en hög nivå.

Sätt att mäta

Antal ton avfall till deponi i relation till antal ton mottaget avfall. (År 2003 återvanns 89% av mottaget avfall)

Åtgärd

Information och rådgivning till branschen. Telge Återvinning skall aktivt arbeta för att finna möjligheter till återvinning/energiutvinning.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning

4.11 Avfall från energiutvinning

Till avfall från energiutvinning räknas slagg, askor och rökgasreningsprodukter från koleldning, avfallsförbränning, ved-, flis- och torveldning samt oljeeldning.

Transport och insamling sker till största delen av privata entreprenörer till Tveta Återvinningsanläggning från förbränningsanläggningar i regionen.

Behandling sker genom att askorna används som sluttäckningsmaterial alternativt deponeras.

Mängder

2003 tog Tveta Återvinningsanläggning emot 43 955 ton askor.

4.11.1 Mål och åtgärder för avfall från energiutvinning

Mål

Finna avsättning för avfall från energiutvinning till andra behandlingsmetoder än deponering.

Sätt att mäta

Antal ton deponerat avfall från energiutvinning. (År 2003 deponerades 0 ton avfall från energiutvinning.)

Åtgärd

Aktivt arbeta för att finna avsättning för avfallet för t ex sluttäckning.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning

4.12 Avfall från kommunalt avloppsvatten, slam samt latrin

Till avfall från kommunalt avloppsvatten räknas slam, rens och sand från kommunala avloppsreningsverk samt slam från enskilda avloppsanläggningar.

Insamling och transport

Kommunen har monopol på tömningen av slamavskiljare och slutna tankar i kommunen och Telge Återvinning ansvarar för tömningen av dessa samt kommunens latrinhämtning.

Behandling

Behandling av slam sker i dagsläget genom deponering. Behandlingen av latrin sker i dagsläget genom deponering. Efter 2005 då det enligt deponeringsdirektivet blir förbjudet att deponera organiskt avfall kommer latrinkunderna att i första hand rådas att lokalt omhänderta latrinet.

Mängder

I kommunen finns ett 40-tal hushåll med latrintömning året om, samt drygt 1 000 fritidsfastigheter med s.k. sommarstugehämtning. Mängden, ca 100 ton deponeras på Tveta Återvinningsanläggning.

4.12.1 Mål och åtgärder för avfall från behandling av kommunalt- och industriellt avloppsvatten

Mål

Finna andra behandlingsformer för slam och latrin än deponering.

Sätt att mäta

Antal ton deponerat slam och latrin. (2003 deponerades 0 ton slam och 100 ton latrin)

Åtgärd

Informera om möjligheten att lokalt omhänderta latrin.

Telge Återvinning skall se över andra behandlingsmetoder än deponering vad gäller slam och latrin.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning.

4.13 Branschspecifikt industriavfall

Det branschspecifika industriavfallet från industrier, verkstäder och större företag omfattas ej av det kommunala ansvaret och monopolet.

Transport och insamling sker till största delen av entreprenörer, budning eller avtal med Telge Återvinning eller att företaget själva transporterar avfallet till Tvetå Återvinningsanläggning.

Behandling

Ur inkommande avfall utsorteras papp/well, skrot, trä, plast, frigolit, däck. Förekommer elektronik, farligt avfall i detta avfall sorteras det ut och hanteras enligt 4.5 och 4.7. Kvar blir en liten restfraktion som deponeras. Ytterligare materialslag kan bli aktuella att sortera ut beroende på avsättningsmöjligheterna.

Plast, papper, trä och frigolit krossas för energiutvinning. Utsorterat trä flisas och detta material används sedan för energiutvinning i regionen. Wellpapp sorteras och återvinns. Skrot omhändertas för återvinning. Kyl- och frysskåp hanteras separat för vidare transport och behandling vid godkänd behandlingsanläggning för omhändertagande av bl. a CFC (freon).

Mängder

Ca 21 821 ton branschspecifikt avfall kom till Tvetå Återvinningsanläggning 2003.

Ca 952 ton däck kom till Tvetå Återvinningsanläggning 2003.

Ca 17 775 ton bränslekross levererades 2003

4.13.1 Mål och åtgärder för branschspecifikt industriavfall

Mål

Finna förutsättningarna för återvinning genom rena materialflöden. Bibehålla återvinningen på en hög nivå.

Sätt att mäta

Antal ton avfall till deponi i relation till antal ton mottaget avfall. (År 2003 återvanns ca 89% av mottaget avfall)

Åtgärd

Information till industrier och företag i syfte att göra företagen medvetna om de ekonomiska vinster som kan göras genom att avfallshanteringen ses över.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning.

4.14 Icke branschspecifikt industriavfall

Till icke branschspecifikt avfall räknas fast eller flytande avfall som ej uppkommer som en direkt följd av ett företags verksamhet och som inte kan hänföras till någon av huvudgrupperna för avfallstyper, (dessa är främst kasserade förpackningar, emballage etc.). Detta omfattas inte av de kommunala renhållningsmonopolet.

Insamling och transport sker via entreprenör, budning eller avtal med Telge Återvinning eller av företagen själva till behandlingsanläggning.

Behandling sker via sortering, återanvändning eller energiutvinning.

Mängder är mycket svåruppskattade då dessa till viss del ingår i 4.13.

4.14.1 Mål och åtgärder för icke branschspecifikt industriavfall

Mål

Icke branschspecifikt industriavfall skall i möjligaste mån återanvändas/återvinnas/energiutvinnas.

Sätt att mäta

Antal ton avfall till deponi i relation till antal ton mottaget avfall. (År 2003 återvanns 89% av mottaget avfall)

Åtgärd

Informera om att avfallet skall sorteras vid källan och erbjuda helhetslösningar.

Ansvar

Kommunstyrelsen/Telge Återvinning

6. AVFALLS OCH DEPONIANLÄGGNINGAR

Nedan ges exempel på bolag/företag som bedriver deponeringsverksamhet i kommunen:

- Telge Återvinning bedriver sin verksamhet på Tveta Återvinningsanläggning. Tveta Återvinningsanläggning ligger mellan Järna och Södertälje på fastigheten Lerhaga 2:1 och Lerhaga 3:1.
- Hjortsberga 7:1, ligger vid Mölnbo, schaktmassetipp i gamla marmorbrott, används av ÖSB (Östra Sörmlands Bilfrakt AB) och Gnesta för deras egna entreprenader. Tippningen påbörjades på 1950-talet, ca 300 kubikmeter jord och sten tippas årligen. Har inget tillstånd, men samråd har skett med länsstyrelsen enligt gamla naturvårdslagen, råd enligt miljöskyddslagen är meddelade för verksamheten.
- Lina tippnen. Lina 4:1, schaktmassetipp, ligger strax utanför yttre skyddsområdet för Södertäljes vattentäkt Malmsjöåsen, används av Tälje Mark AB och Samhällsbyggnadskontorets entreprenadenhet. Tippningen påbörjades 1997. Totalt beräknas 8000 kubikmeter rena, inerta, jord-, berg- och schaktmassor deponeras. Har inget tillstånd, men råd enligt gamla miljöskyddslagen är meddelade för verksamheten.
- Bergaholmtippen. Oxelgrenshagen 1:1, schaktmassetipp, ligger vid Bergaholmsvägen och används av Samhällsbyggnadskontorets entreprenadenhet. Tippning påbörjades 1990, ca 500 kubikmeter jord och berg tas emot årligen. Har inget tillstånd, men 1990 upprättades en formell överenskommelse mellan av stadsdirektören utsedd tippgrupp och tekniska förvaltningens produktionsenhet.

7. AVSLUTADE AVFALLSUPPLAG

Under de närmaste åren måste deponiägare säkerhetsklassa och åtgärda aktiva deponier. Nedan beskrivs vilka avslutade avfallsupplag och deponier som finns inom kommunen. Enligt lag skall dessa riskklassas och bedömas med avseende på vilken negativ påverkan de kan ha på miljön. Södertälje kommun har 1997-98 gjort en inventering över nedlagda upplag inom dåvarande Södertälje kommun. Dessa är följande:

Anläggning	Huvudman	Avfallsslag	Klass	Anmärkning	Prioritering
Hall (Hall 4:1)	Södertälje kommun	Hushålls-/industriavfall	3	Delvis efterbehandlad	1
Valåker (Hälleby 4:1)	Södertälje kommun	Hushålls-/industriavfall	2	Behov av åtgärder	2
Billsta (Billsta 5:5)	Södertälje kommun	Hushållsavfall	2	Översiktlig markundersökning 2002/2003	2
Bolls Hage (Södra 1:2)	Södertälje kommun	Hushålls-/industriavfall	2	Delvis bebyggd	2
Brandalsund (Brandalsund 1:1)	Privat	Hushålls-/industriavfall	2	Siporex Tipp + avfall från Ström och Bolls Hage	2
Rödmora (Lerhaga 18:3)	Privat	Hushålls-/byggavfall + skrot	2	Delvis efterbehandlad 1993	2
Enhörna (Ytterenhörna-Lövsta 1:3)	Södertälje kommun	Hushållsavfall	3		3
Fjärilsstigen (Tavesta 1:248)	Södertälje kommun	Hushållsavfall	3	Delvis bebyggd	3
Mörkö (Hörningsholm 2:1)	Privat	Hushålls-/lantbruksavfall	3	Klassning gjord 1955	3
Ström (Bilbyggaren 1)	Södertälje kommun	Hushålls-/industriavfall	3	Delvis urgrävd, bebyggd	3
Hjortsberga (Hjortsberga 7:1)	Privat ?	Hushållsavfall schaktmassor	2/3	Marmorbrottet, gruvhål och vid "Gröna bygget"	3
Mölnbo (Mölnbo 83:42)	Södertälje kommun	Hushållsavfall	3	Använd som fotbollsplan	3
Lugnet (Edeby 1:41)	Privat	Avfall från Edeby samhälle	4		4
Tavesta (Tavestaskolan 1)	Södertälje kommun	Hushålls-/industriavfall	4	Bebyggd	4

Klass 2: Stor risk; undersökningar, tillsyn och ev. åtgärder behövs

Klass 3: Måttlig risk; relativt enkla åtgärder behövs

Klass 4: Låg risk; Åtgärder bedöms inte nödvändiga

Telge Återvinning

Telge Återvinning AB, som är helägt dotterbolag till kommunägda Telge Energi AB, är ett återvinningsföretag som transporterar, omhändertar, sorterar, behandlar, återvinner och till viss del deponerar restprodukter. Telge Återvinning AB bildades 1998. Telge Återvinning hade 2002 70 anställda och bolaget omsatte ca 100 miljoner.

Tveta Återvinningsanläggning är centralt beläget mellan Södertälje, Nykvarn och Järna. Anläggningen ligger på fastigheterna Lerhaga 2:1 och 3:1.

Tveta Återvinningsanläggning tar emot källsorterat hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt andra inom kommunen uppkommande icke farliga avfall. Telge Återvinning svarar för insamling och transport av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall (ex slam och latrin) från alla hushåll i Södertälje och Nykvarns kommuner. Telge Återvinning har avtal med samtliga materialbolag för insamling av förpackningar samt avtal med elkretsen.

Behandling hushållsavfall

Källsorterat hushållsavfall behandlas biologiskt efter sortering. Gas utvinns och nyttjas för energiproduktion. Vid återvinningscentralerna sorterar hushållen hårdplast, mjukplast, pappersförpackningar, trädgårdsavfall, kylskåp, batterier, hushållens farliga avfall samt kläder.

Behandling industriellt avfall

För Telge Återvinning är det naturligt att omvandla det avfall som kommer in, dvs Telge Återvinning förädlar avfallet som kommer in till resurser i form av bränsle, gas etc. De material som sorteras ut utgörs till största delen av metallskrot, trä, papper, wellpapp, frigolit, mjukplast, däck. Asbest deponeras på särskild plats och täcks med morän, lera eller gjuterisand. Icke återvinningsbara fraktioner läggs på deponi.

Branschspecifikt avfall

Avfall från energiutvinning läggs på deponi.

Forskning och utveckling

En viktig del av Telge Återvinnings arbete är att, inom ett par nyckelområden, tillsammans med högskolor bedriva forskning och utveckling. Syftet med dessa samarbeten är att spara på ändliga resurser och öka återvinningen av det material som kommer till anläggningen. Två exempel på forskningsprojekt är användning av aska som sluttäckningsmaterial och lokal rening av lakvatten.

Telge Återvinning genomför ett forskningsprojekt för att utveckla en metod för sluttäckning av deponier. Avsikten är att nyttja askor, slam och renad jord, d.v.s. material som redan finns på deponierna, till sluttäckning. Sluttäckning med denna nya metod blir därför en naturlig del av kretsloppet. Deponier skall nu sluttäckas i hela Sverige och behovet av täckmaterial är mycket stort. Telge Återvinnings sluttäckningsprojekt följs därför med stort intresse av branschen och andra kommuner runt om i landet.

I samarbete med KTH har Telge Återvinning under året färdigställt och provkört den lokala lakvattenreningen. Den nya anläggningen innebär att lakvattnet renas i tre steg. Först avskiljs metaller genom kemisk fällning. Därefter omvandlas näringsrikt kväve i en komprimerad våtmark till atmosfäriskt kväve. Det rena vattnet används sedan för bevattning av närbelägna skogsplanteringar. Under 2002 kördes samtliga tre steg, men bevattningen skedde enbart på en begränsad provyta.

Vill du veta mer om Telge Återvinning gå in på vår hemsida www.telgeatervinning.se

Utdrag ur Agenda 21

Nedan följer ett utdrag ur Agenda 21 vad gäller avfallsområdet. Hela Agenda 21 finns på kommunens hemsida.

God bebyggd miljö

Miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö är ett omfattande målområde där flera olika sakfrågor har samlats. I korta drag handlar miljö kvalitetsmålet om samhällsplaneringens roll, avfallsområdet, buller och den betydelse den bebyggda miljöns kulturella och estetiska värden har för människors livskvalitet. Att kommuninvånarna ges möjlighet till fungerande källsortering är en viktig åtgärd inom detta målområde.

Nationellt miljö kvalitetsmål

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden skall tas tillvara och utvecklas. Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Övergripande lokalt mål

Södertälje kommun samhällsplanerar för en effektiv energianvändning inom bebyggelse och transportsektor. Gröna områden med rekreativvärden i staden ska skyddas och bevaras. I all samhällsplanering ska stor hänsyn tas till landskapsbilden samt till kultur- och naturvärden på platsen.

Källsortering

Nuläge i Södertälje

Varje södertäljebor svarar för 350 kilo hushållsavfall per år, inklusive grovsopor. Detta motsvarar genomsnittet i riket.

År 2001 startade källsortering av hushållsavfall i kommunen där avfallet sorteras i två olika materialslag: Matrester i en grön specialpåse samt övrigt hushållsavfall i en vanlig plastpåse. Mindre än ett år efter starten hade en miljon gröna påsar samlats in. Södertäljeborna är duktiga återvinnare. Sedan år 2000 har t ex insamlandet av metall och hårdplast fördubblats i kommunen.

Lokala delmål

- Södertälje kommuns arbetsplatser har fungerande källsortering senast år 2005.
- Inom tätorterna bör nätet av återvinningsstationer vara fullt utbyggt år 2005.
- Senast år 2005 återvinns eller återanvänds minst 80% av det avfall som tas emot på Tveta Återvinningsanläggning.

Lokala åtgärder och ansvar

- Vid detaljplanering, bygglovprövning eller tillsyn, förordar Södertälje kommun avfallshantering som möjliggör och underlättar för källsortering. (Stadsbyggnadsnämnden, miljönämnden)
- Södertälje kommun i samarbete med Förpackningsinsamlingen och dess entreprenörer, arbetar aktivt för att nätet av återvinningsstationer byggs ut. (Kommunstyrelsen, Telge Återvinning)
- Södertälje kommun lägger extra stor vikt vid att skolor och förskolor har fungerande källsortering. (Utbildningsnämnden)
- Telge Återvinning arbetar aktivt med informationsspridning i syfte att synliggöra de insatser som kommuninvånarna gör. (Telge Återvinning)
- Telge Återvinning fortsätter att sprida flerspråkig information i syfte att alla kommunens invånare får samma kunskaper om källsortering och avfallshantering. (Telge Återvinning)
- Telgebostäder utreder möjligheten att förbättra förutsättningarna för insamling av grovsopor och förpackningar i sitt fastighetsbestånd. (Telgebostäder)
- Telge Återvinning utreder förutsättningarna för ett system där mindre företag kan bli av med sitt farliga avfall. (Telge Återvinning)
- Södertälje kommuns samtliga nämnder och bolag verkar för att få igång fungerande källsortering på sina arbetsplatser. (Samtliga nämnder och kommunala bolag)

Telge Återvinnings sorteringsanläggning för hushållsavfall, år 2003:

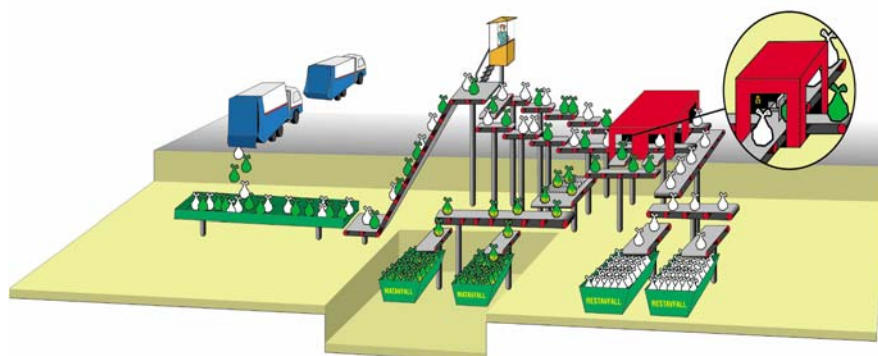

Bild 1. Sorteringsanläggningen på Tvetå Återvinningsanläggning

Avfallet tippas i sorteringsanläggningen, sorteras i två fraktioner och efterbehandlas i olika steg. De gröna påsarna mals och packas in i r/k-celler, se nedan. Där sker rötning och efterkompostering i två olika steg. Efter behandling siktas eller sållas en jordfraktion fram.

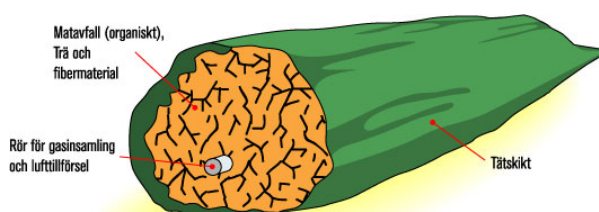

Bild 2. R/k-cell – biologisk behandling av matavfall

Restpåsen krossas och läggs i biocell. (Alternativt kan delar av denna fraktion komma att förbrännas i framtiden). Restpåsens innehåll varvas med skikt av flis eller annat fibermaterial samt gasledningar. Efter att gasproduktionen har avstannat, ca 3 år, är det aktuellt att gräva ur cellen.

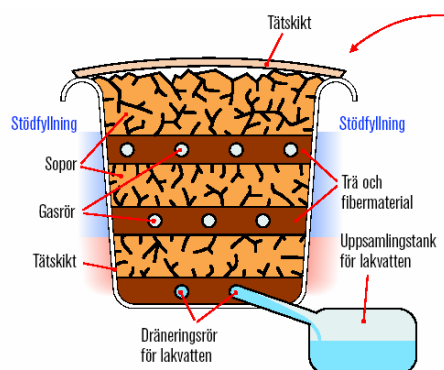

Bild 3 Biocell – biologisk behandling av restavfall från hushållsavfall